

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2019 р.

ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКА БІОГРАФІСТИКА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки магістрів
спеціальності 033 «Філософія»
освітньо-професійна програма «Філософія»

Укладач Капріцин І.І., д. філос. н., доцент, проф. кафедри

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії
та управління
Протокол № 1 від "29" серпня 2019 р.
Завідувач кафедри Т. І. Бутченко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління
Протокол № 2 від "29" серпня 2019 р.
Голова науково-методичної ради
факультету О. С. Маліновська

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Нормативна цикл професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність 033 «Філософія»	Рік підготовки:	
	Освітньо-професійна програма «Філософія»	1 -й	-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 2,5 год	Рівень вищої освіти: магістерський	12 год.	4 год.
		Семінарські	
		12 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		66 год.	80 год.
		Вид підсумкового контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Історико-філософська біографістика» є висвітлення біографічного підходу як форми історико-філософського пізнання, студенти ознайомлюються з історією та сучасним станом розвитку, проблематикою біографічного підходу в сучасному гуманітарному знанні. Докладно розглядається історико-культурна трансформація феномена біографії, типи і форми біографічної традиції, варіанти біографічного підходу у міждисциплінарному знанні; головну увагу зосереджено на біографістиці як спеціальній історичній дисципліні. Аналізуються напрямки розвитку філософської та культурологічної біографічної прагматики, можливості її використання в історичних дослідженнях. Вводиться необхідний категоріальний апарат і намічаються змістовні аспекти теоретичної біографістики та біографіки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- визначити біографію як феномен соціокультурного буття, його історичні типи та форми;
- теоретично узагальнити біографічну традицію в культурі та історико-філософській науці;
- проаналізувати сутність «біографічного підходу», «біографічних методів» в сучасному гуманітарному знанні на міждисциплінарному його рівні, зокрема в філософських дослідженнях;

- теоретично обґрунтувати модель і стратегію історико-філософського аналізу біографії, представити його як концептуальну і теоретико-методологічну єдність;
- осмислити підстави, суть і зміст «біографічного повороту» у сучасній культурі й гуманітаристиці, а також концептуально окреслити контури «нового біографізму» та «нового автобіографізму»;
- представити автобіографію та біографію як органічні форми фундаментальної виразності, саморефлексивності, герменевтичності життя в його історичному вимірі;
- сформулювати методологічні і поняттєві засади класифікацій і типологій в рамках біографічного підходу, їх евристичний потенціал і пізнавальні межі.

*В результаті вивчення курсу студент повинен **знати**:*

- основні теоретичні підходи до біографії як феномену соціокультурного буття;
- основні Історико-філософські форми та типи біографічної традиції культури;
- сутність і основні напрямки «біографічного підходу» в сучасному гуманітарному знанні в цілому та в історичній науці;
- основні теоретичні проблеми сучасної теоретичної біографістики;
- категоріальний апарат та поняттєву мову теоретичної біографістики;
- сутність та напрямки застосування біографічної прагматики.

*В результаті вивчення курсу студент повинен **вміти**:*

- здійснювати аналіз (структурний, текстуальний, тематичний, герменевтичний тощо) історико-філософських біографічних текстів;
- використовувати біографічний підхід та сукупність конкретних біографічних методів у науковому дослідженні;
- самостійно визначати евристичні можливості та пізнавальні обмеження біографічного підходу, доцільність його використання, коректно поєднувати його з іншими методами наукового дослідження;
- застосовувати підходи та процедури біографічної прагматики під час історико-філософських досліджень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких *компетентностей*:

на інтегральному рівні:

- здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

на загальному рівні:

- вміння застосовувати для вирішення пізнавальних завдань ефективні стратегії і засоби;
- усвідомлення складності і гетерогенної обумовленості процесу розуміння та його результатів;
- вміння переконливо викласти власну експертну позицію;
- вміння працювати в команді розподіляти зусилля з/між колегами, працювати на спільний результат;
- здатність оперативно аналізувати значні масиви текстів, генералізувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації;
- вміння писати власні тексти аналітичного та публіцистичного характеру в різних форматах (від огляду, есе, реферату до статті та комплексної аналітичної роботи/брошура);
- володінні значним словником та засобами виразу думки, стилістична оформленість міркувань;
- працездатність, готовність до значних обсягів зусиль та подолання труднощів;

- уникання інтелектуального конформізму, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності, а не впливу авторитету;
- вміння самостійно ставити перед собою завдання і працювати над ними автономно;
- здатність розробляти та впроваджувати соціально-гуманітарні проекти.

на фаховому рівні:

- усвідомлення змістової та методологічної специфіки даної магістерської програми і її теоретичну демаркацію відносно інших провідних моделей філософської освіти та дослідницької практики.
- знання теоретичних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук.
- навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей та процесів філософської традиції;
- знання основних етапів історії філософії та актуальних проблем сучасної філософської думки;
- систематичні знання та навички, які дозволяють використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні власних дослідницьких проблем.
- володіння спеціалізованим знанням в межах певної філософської проблематики, системна обізнаність з відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою;
- вміння використовувати методологію та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціалізації.
- вміння аналізувати певну наукову проблему, залучати необхідні для цього знання, методики, джерела і досягати самостійних пізнавальних результатів.
- розуміння зв'язків спеціалізації не лише з іншими напрямками філософського дискурсу, а й з різними інтелектуальними й гуманітарними практиками.
- здатність залучати і використовувати у спеціалізованому філософському дискурсі знання, ідеї, способи мислення з інших наукових і культурних царин.
- вміння використовувати основні методи філософського мислення.
- усвідомлення методологічної специфіки обраної спеціалізації та навички використання пізнавальних методів, релевантних відповідній проблематиці.
- навички критичної роботи з філософськими текстами, застосування різних методів їх аналізу та інтерпретації.
- знати принципи та закономірності інтерпретації тексту, опанувати методологічну і філософську герменевтику.
- здатність ініціювати соціальні зміни.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна «Історико-філософська біографістика» тісно пов'язана з дисциплінами «Антична філософія», «Філософія Середньовіччя та доби Відродження», «Філософія Нового часу», «Сучасна філософська антропологія», «Аналітична філософія» та ін.

Міждисциплінарні зв'язки «Історико-філософської біографістики» дозволяють окреслити основні тенденції у розвитку уявлень щодо біографічних складових історії філософії від античності до сьогодення. Створюють можливість для аналізу конкретних моделей взаємодії філософії та біографії в рамках таких впливових напрямів модерної думки, як гегельянство, неокантіанство, філософія життя, психоаналіз, марксизм, герменевтика, екзистенціалізм, структуралізм і постструктуралізм, прагматизм і неопрагматизм, аналітична філософія.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I.

ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКА БІОГРАФІСТИКА ЯК ФЕНОМЕН СОЦІОКУЛЬТУРНОГО БУТТЯ У ДЗЕРКАЛІ СОЦІОГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

Тема 1. Історико-філософська біографістика як феномен культури та як предмет дослідження

Історія біографічної традиції та форми біографії. Предмет і проблемне поле біографістики. Джерельна база біографістики. Методичний інструментарій біографістики. Історія виникнення і становлення історико-філософської біографіки як науки. Життєписи великих людей давнини і середньовіччя. Агіографічна література. Мемуари-автобіографії. Біографії видатних людей в енциклопедіях і довідкових виданнях. Енциклопедії: універсальні, тематичні, регіональні, біографічні. Серія «Життя видатних людей».

Спектр стратегій дослідження феномену біографії: багатовекторність перспектив. Феномен біографії та «людиномірність» гуманітарного знання. Дослідження біографії в контексті «філософії життя» (Ф. Ніцше, В. Дільтей, Г. Міш, Г. Зіммель тощо). Герменевтичні та «онтогерменевтичні» перспективи аналізу біографії (Ф. Шляєрмахер, В. Дильтей, М. Гайдегер, Г.-Г. Гадамер, П. Рікер). Концепція «життєсвіту» у феноменології і феноменологічна тематизація феномену біографії (Е. Гусерль, А. Шюц). «Ситуація людини» та феномен життя-біографії в екзистенціалізмі (К. Ясперс, М. Гайдегер, Х. Ортега-і-Гасет). Біографія в контексті структурно-семіотичного підходу (Ю. Лотман). «Філософія діалогу» та «філософія вчинку» М. Бахтіна: біографічна перспектива. Проблема «онтології біографії»: вихідна виразність, герменевтичність, автобіографічність життя. Раціональність та індивідуалізм як «онтологічні» презумпції біографії європейській культурі в контексті проекту «основ біографіки» О. Валєвського.

Тема 2. Біографічний підхід та «науки про дух»: досвід взаємостановлення

«Психологічне тлумачення» в структурі «універсальної герменевтики» Ф. Шляєрмахера та теоретичні підстави біографічного підходу в сучасному гуманітарному знанні. Історія як «історія героїв» та біографія в концепції Т. Карлейля. Феномен біографії в концепції «історичного розуміння» (Й. Г. Дройзен). Автобіографія як вища форма «наук про дух» та становлення біографічного підходу як теоретико-методологічної настанови гуманітарного знання (В. Дільтей, Г. Миш).

Тема 3. Біографічний підхід у міждисциплінарній площині гуманітарного знання

Міжтрансмультидисциплінарність сучасного гуманітарного знання в контексті біографічного підходу: категоріальне та проблемне визначення. Біографія у дзеркалі сучасної історично-філософської науки (Ж. Мішле, Й. Дройзен, Т. Карлейль, В. Ключевський, А. Лаппо-Данілевський, Н. Манфред, Е. Тарле, Н. Ейдельман, Ю. Зарецький). Традиції Новоросійського університету в контексті становлення історичної біографістики та біографічного підходу в гуманітарному знанні (П. М. Біццлі, Г. В. Флоровський, С. Л. Рубінштейн). XIII Міжнародний історичний конгрес, секція «Біографія та історія» (1970): підсумки та перспективи. Місце біографії в контексті історичної антропології: школа «мікроісторії»: К. Гинзбург, Н. Земон-Девіс, Л. Репіна, Н. Яковенко, Я. Грицак. Становлення «історичної біографістики» в сучасній Україні (Інститут історичної біографістики НАН України (В. Чишко, В. Попик, В. Онопрієнко). Традиція «нового історизму» (С. Гринблатт, О. Еткінд, В. Менжулін). Інституціалізація біографічних досліджень. Біографічні проекти, фонди, інститути. Інститут української історичної біографістики. Біографічна складова «філософсько-антропологічних студій» (В. Табачковський). Конференції «Біографічний метод в сучасному гуманітарному знанні» в Одеському національному університеті (І. Я. Матковська). Проект «Народного архіву» (Н. Козлова, І. Попова).

РОЗДІЛ II. СУТНІСТЬ БІОГРАФІЧНОЇ ПРАГМАТИКИ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У ПРИКЛАДНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Тема 4. Біографіка та біографічна прагматика

Біографіка як міждисциплінарна галузь гуманітарних досліджень. Проект «основ біографіки» О. Л. Валевського. Базисні епістемі біографічного дискурсу: епістема упорядкованості, епістема дзеркальності тощо. Типи організації біографічного дослідження. Специфіка праці біографа: теоретичні, організаційні, етичні аспекти. Сутність та моделі біографічної реконструкції. Презумпції біографічного пояснення. Біографічний персонаж. Біографічний факт: проблеми достовірності. Біографічний досвід: типологія герменевтичних ситуацій. Біографічна ситуація. Біографічна прагматика: визначення, сутність, специфіка, сфери застосування. Біографічні проекти та проблема культурно-національної ідентичності («Великі українці», «Славетні...», «Знамениті...»).

Тема 5. Біографія – предмет історико-філософського дослідження. «Біографічний поворот» в сучасній гуманітаристиці

«Новий біографізм» та «новий автобіографізм». Біографія – предмет історико-філософського дослідження. Теперішнє (сучасне) як вихідний пункт вибору і дослідження конкретної біографії. Повні і неповні біографії: охоплення всіх вікових періодів і соціальних ролей, відображення внутрішнього життя. Типове, закономірне і випадкове в біографії людини. Колективні біографії. Людина другого ряду як дослідницька проблема.

«Біографічний поворот» в контексті «антропологічного», «онтологічного», «лінгвістичного» та «наративного» поворотів у сучасній філософії та гуманітарному знанні. Проблема персональності та життєсвіту у «новій онтології» та «постонтології». Нові обрії осмислення феномену біографії в соціокультурному бутті. Проблема смислоконструювання та смислоконститування в біографічних /автобіографічних актах. «Онтологія біографії» як комплекс умов, що забезпечують можливість текстуального представлення індивідуального (індивідуального, особистісного життя). Раціоналізм та індивідуалізм як онтологічні передумови біографічної традиції в європейській культурі. «Антропологічний поворот» і перехід от класичного до пост класичного способу конструювання «онтології людини»: біографічний ракурс. «Лінгвістичний» і «наративний поворот» та нове осмислення проблеми біографічних та автобіографічних наративів. «Ренесанс» біографічного підходу в гуманітаристиці. «Новий біографізм» та «новий автобіографізм». Міждисциплінарність, трансдисциплінарність, мультидисциплінарність сучасного соціогуманітарного знання у світлі біографічної проблематики. Феномен біографії та перспективи інтердисциплінарного синтезу. Теоретичні засади «нового біографізму / автобіографізму»: традиції філософської герменевтики, феноменології, екзистенціалізму. Конкретні дослідні стратегії («насичений опис» (К.Гірц), «обґрунтована теорія») у контексті «нового біографізму».

Тема 6. Біографічний дискурс в контексті «соціокультурної семіотики»

Концепції «соціально-історичної поетики» та «семіотики соціокультурного світу» (М. Бахтін та Ю. Лотман). Місце та роль біографічного дискурсу у методології гуманітарних наук М.Бахтіна. Вчинок, діалог, подія буття (М. Бахтін) у біографічному ракурсі. Типологія «біографічних форм» в культурі та розвитку літературних жанрів. Біографія та хронотоп. Автор, герой, читач як фігури біографічного дискурсу. Біографія та автобіографія як «сміслова історія». «Біографічна цінність».

Феномен біографії в концепції «семіотики соціокультурного світу» та «поетики повсякденності» Ю. Лотмана. Взаємодоповнюваність об'єктивно-надіндивідуального та індивідуально-особистісного вимірів соціокультурного буття. Трансформації культурно-історичної пам'яті та автобіографічна пам'ять. Проблема «культурних кодів» – автобіографічне та біографічне кодування індивідуального життя: міфологізація, театралізація, романізація. «Життя-текст» – «текст-життя»: співвідношення екзистенційного та наративного вимірів біографії. Тип культури – модель біографії. «Право на біографію» у культурі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб	с.р			л	с/п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	
<i>Розділ 1. Історико-філософська біографістика як феномен соціокультурного буття у дзеркалі соціогуманітарного знання</i>											
Тема 1. Історико-філософська біографістика як феномен культури та як предмет дослідження.	15	2	2		11		15	2			13
Тема 2. Біографічний підхід та «науки про дух»: досвід взаємостворення	15	2	2		11		15		2		13
Тема 3. Біографічний підхід у міждисциплінарній площині гуманітарного знання.	15	2	2		11		15		2		13
Разом за розділом 1	45	6	6		33		45	2	4		39
<i>Розділ 2. Сутність біографічної прагматики та її застосування у прикладних дослідженнях</i>											
Тема 1 Біографіка та біографічна прагматика	15	2	2		11		15		2		13
Тема 2. Біографія – предмет історико-філософського дослідження. «Біографічний поворот» в сучасній гуманітаристиці.	15	2	2		11		15	2			13
Тема 3. Біографічний дискурс в контексті «соціокультурної семіотики»	15	2	2		11		15				15
Разом за розділом 2	45	6	6		33		45	2	2		39
Усього годин	90	12	12		66		90	4	6		80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Історико-філософська біографістика як феномен культури та як предмет дослідження.	2	2
2	Біографічний підхід та «науки про дух»: досвід взаємостановлення	2	
3	Біографічний підхід у міждисциплінарній площині гуманітарного знання	2	
4	Біографіка та біографічна прагматика	2	
5	Біографія – предмет історико-філософського дослідження. «Біографічний поворот» в сучасній гуманітаристиці.	2	2
6	Біографічний дискурс в контексті «соціокультурної семіотики»	2	
Разом		12	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Історико-філософська біографістика як феномен культури та як предмет дослідження.	2	
2	Біографічний підхід та «науки про дух»: досвід взаємостановлення	2	2
3	Біографічний підхід у міждисциплінарній площині гуманітарного знання	2	2
4	Біографіка та біографічна прагматика	2	2
5	Біографія – предмет історико-філософського дослідження. «Біографічний поворот» в сучасній гуманітаристиці.	2	
6	Біографічний дискурс в контексті «соціокультурної семіотики»	2	
Разом		12	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Історико-філософська біографістика як феномен культури та як предмет дослідження	11	13
2	Біографічний підхід та «науки про дух»: досвід взаємостановлення	11	13
3	Біографічний підхід у міждисциплінарній площині гуманітарного знання	11	13
4	Біографіка та біографічна прагматика	11	13
5	Біографія – предмет історико-філософського дослідження. «Біографічний поворот» в сучасній гуманітаристиці.	11	13
6	Біографічний дискурс в контексті „соціокультурної семіотики”	11	15
Разом		66	80

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль

1. На лекційних заняттях відбувається перевірка засвоєння теоретичного матеріалу шляхом **експрес-тестування**. За цей вид роботи студенти отримують **2** бали. Кожне тестове завдання складається з 5 питань (5 x 2 бала = 10 бал.). Максимально за цей вид роботи протягом вивчення курсу студенти можуть отримати **20 балів** (10 бал. x 2 занять = 20 балів).

2. На кожному практичному занятті відбувається перевірка засвоєння теоретичного матеріалу шляхом **тестування**. За цей вид роботи студенти отримують **2** бали. Студенти мають обрати правильну відповідь із 5 запропонованих. Відповісти слід на 5 питань (5 x 2 бала = 10 бал.). Максимально за цей вид роботи протягом вивчення курсу студенти можуть отримати **20 балів** (10 бали x 2 занять = 20 балів).

3. Під час кожного практичного заняття також проводиться **усне опитування** студентів: **доповіді та доповнень до доповіді**. Цей вид роботи дає можливість отримати від 1 до 10 балів за кожну пару. Максимально за 2 семінара студенти можуть набрати **20 балів** (10 балів x 2 семінара = 20 балів).

Таким чином, під час поточного контролю за всіма видами роботи студенти можуть всього набрати **60 балів**.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у вигляді контрольного проходження тесту в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle за вивченим матеріалом курсу та заліку, на якому студент повинен відповісти на 2 питання без підготовки за матеріалом курсу, одне із завдань має *практичний* характер, вирішення його дозволить продіагностувати сформовані у студентів вміння і навички з курсу. *Наприклад*: підсумкова рефлексія з курсу «Історико-філософська біографістика»; або — біографія фундатора запорізької філософської школи В.І. Воловика у дзеркалі сучасної соціальної філософії.

4. Під час **контрольного проходження тесту** за вивченим матеріалом курсу в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle студент повинен дати правильну відповідь на 20 питань (час виконання – 30 хв, кількість спроб – 3). За цей вид роботи студент може отримати від 0 до 20 балів, 1 бал за кожну правильну відповідь.

5. **Залік та екзамен** (діагностика рівня засвоєння знань) проводиться у вигляді усного опитування за вивченим матеріалом курсу (2 питання). За цей вид роботи студент може отримати від 0 до 20 балів, 10 балів за кожну правильну відповідь.

Максимально студент може отримати під час контрольного тестування та заліку (діагностики рівня засвоєння теоретичних положень) – **40 балів**.

Отже, максимальна за весь курс студент може отримати **100 балів**.

№ п/п	Проведення заходів	Кількість заходів протягом вивчення дисципліни	За 1 захід	Максимальна кількість балів
Поточний контроль				
1.	Експрес-тестування під час лекційних занять	2	10	20
2.	Тестування під час семінарських занять	2	10	20
3.	Усні опитування під час семінарських занять	2	10	20
Разом:		6		60

Підсумковий контроль

4.	Контрольне проходження тесту в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle за вивченим матеріалом курсу.	1	0–20	
5.	Залік (діагностика рівня засвоєння знань) проводиться в вигляді усного опитування за вивченим матеріалом курсу (2 питання без підготовки).	1	0–20	
Разом:		2		40
Разом за курс:		8		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
		Залік
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85–89 (дуже добре)	
C	75–84 (добре)	
D	70–74 (задовільно)	
E	60–69 (достатньо)	
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1–34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

9. Рекомендована література

Основна:

1. Андрущенко, В. П. Історія соціальної філософії: (Західноєвропейський контекст) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Тандем, 2000. 416 с.
2. Основи соціальної філософії : навч. посіб. / за ред. В.І. Воловика. Запоріжжя : Просвіта, 2011. 320 с.
3. Філософія : конспект лекцій для студентів факультету іноземної філології, уклад. О.С. Александрова. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. 124 с.

Додаткова:

1. Авто-био-графия. К вопросу о методе. *Тетради по аналитической антропологии*. № 1. Москва : Логос, 2001. 433с.
2. Валиевский А. Л. Основания биографии. Київ : Наукова думка, 1993. 110 с.
3. Воронова Г. В. Життєдіяльність людини як соціально-філософська проблема : монографія. Запоріжжя : Просвіта, 2007. 204 с.
4. Геращенко Т. Г. Філософсько-методологічний аналіз сучасної парадигми інформації : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.09. Київ. 2003. 18 с.
5. Гриценко О. Суспільство, держава, інформація. Київ : Нац. ун-т ім. Т.Шевченко, 2001. 165 с.
6. Деррида Ж. Ухо биографии : учение Ницше и политика имени собственного. Санкт Петербург : Академический проект, 2002. 106 с
7. Дильтей В. Литературные архивы и их значение для изучения истории философии. *Вопросы философии*. 1995. № 5. С. 124–136.
8. Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського : матеріали до бібліографії (2001-2003 рр.) авт.-укл. : Н.І.Мельник-Любовець, О.М.Яценко; голова редкол. О.С.Онищенко. Київ, 2006. 204 с.
9. Колубай С. К. Ответственность и закон кармы : лекция и философские этюды. 3-е изд., испр. и доп. Харьков : Рериховское философское общество им. Г.С.Сковороды, 2004. 64 с.
10. Менжулін В. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні : монографія. Київ : НаУКМА ; Аграр Медіа Груп, 2010. 455 с.
11. Менжулін В. І. Біографія філософа після «смерті автора»: випадок Фуко. *Українська біографістика*. 2010. Вип. 6. С. 40-53.
12. Менжулін В. І. Історико-філософська біографістика: провідні тенденції та віхи становлення. *Наукові записки НаУКМА*. Том 115. Філософія та релігієзнавство. Київ. 2011. 86 с.
13. Проскуріна О. О. Політична культура інформаційного суспільства : монографія. Луганськ : ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2008. 352 с.
14. Ткачук В. В. Інформатизація освіти як чинник формування інноваційно-інформаційного суспільства в Україні (філософський аналіз) : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10. Київ, 2010. 18 с.
15. Ясперс К. Великие философы. Будда, Конфуций, Лао-цзы, Нагарджуна. Рос. акад. наук, Ин-т философии. Москва : ИФРАН, 2007. 236 с.
16. Яцино М. Культура индивидуализма = Ясупо М. Kultura indywidualizmu. / пер. с польского А.В. Комаристова. Харьков : Гуманитарный Центр, 2012. 280 с.

Інформаційні ресурси:

1. Библиотека по методологии социальных и гуманитарных исследований. URL : <http://metlib.org>
2. Биографии знаменитых людей. URL : <http://Biografia.Ru>
3. Бібліотека ім. В. Вернадського. URL : <http://w.w.w.nbuiv.gov.ua>
4. Бібліотека ім. Максимовича КНУ. URL : <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> ;
5. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. Сковороди. URL : <http://w.w.w.filosof.com/ua/>
6. Бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL : <http://lib.onu.edu.ua/>
7. Журнал «Диалог. Хронотоп. Карнавал». URL : <http://nevmenandr.net/dkx/>

8. Журнал «Логос». URL : <http://www.ruthenia.ru/logos/>
9. Журнал «Новое литературное обозрение». URL : <http://magazines.russ.ru/nlo>
10. Журнал «Топос». URL : <http://topos.ehu.lt>
11. Журнал «Человек». URL : <http://www.courier.com.ru/humanities/>
12. Журнальний зал. URL : <http://magazines.russ.ru/>
13. Загальна філософська бібліотека. URL : [http:// w.w.w.ihtik.lib.ru/](http://w.w.w.ihtik.lib.ru/)
14. Офіційний сайт збірника наукових праць “Українська біографістика”. URL : <http://ub.nbu.gov.ua/>
15. Сайт філософського факультету Одеського національного факультету імені І.І. Мечникова. URL : <http://philosof.onu.edu.ua/>
16. Українська електронна бібліотека. URL : <http://w.w.w.biblioteka.org.ua>
17. Український філософський фонд. URL : <http://www.philosophy.ua/>
18. Special Issue on Performative Social Science. URL : <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/issue/current>.
19. The International Biography Initiative. URL : <http://www.unlv.edu/centers/cdclv/programs/bios.html>.

Погоджено _____
навчальний відділ
« _____ »